

Óvónők, tanítók, tanárok !
Magyar oktatásügyi dolgozók !

A Pedagógusok Szakszervezetének újjáalakult Elnöksége az 1945-48-as évek hagyományának megfelelően újból életre hívja a Magyar Pedagógusok Szabad Szakszervezetét. Nagyszerű forradalmunk lehetővé tette, hogy nevében, célkitűzéseiben, munkájában újból szabad és magyar legyen a pedagógusok érdekvédelmi szervezete. Büszkék vagyunk forradalmi ifjuságunkra: a szülőkkel együtt gyászoljuk az elesett hőseket s együttérző szeretettel támogatjuk ifjuságunkat abban, hogy a nagy áldozatok után minden korlátozás nélkül velünk együtt visszatérhessenek a békés munkához és tanuláshoz.

Szabad szakszervezetünk minden politikai párttól és a kormánzzal független szabad szervezet. Egyedül és kizárólag a magyar köznevelésügy dolgozói és a közoktatásügy érdekeiért kíván harcolni, mint ahogy ez volt a szakszervezet célkitűzése 1948-ig is.

1948-ban népünk jogos büszkeséggel emlékezhett 1848-ra. Mi, - a magyar köznevelés munkásai - a IV. Egyetemes Nevelésügyi Kongresszuson idéztük a száz évvel ezelőttest, az első "egyetemes és közös tanitógyűlést." Ugy véltük, hogy a Szabad Szakszervezet szervezte kongresszus jogutódja és egyenes folytatója az első, a 48-as forradalom szelleme által létrehívott nevelésügyi kongresszusnak. Ugy véltük, hogy a föld és az üzemek után a műveltséget is sikerült visszaadnunk a dolgozó népnek. Büszkék voltunk a Köznevelés "földreformjára" az általános iskola megteremtésére: a főiskolai szintre emelt pedagógusképzésre: a pedagógiai főiskolára; az ugyancsak százesztendő követelés megvalósítására: az iskolák államosítására. De különösen arra voltunk büszkék, hogy ezeket a nehéz küzdelmeket a demokratikus egységbe forrott pedagógus tizezrek vívták meg, és hogy e küzdelmek élén a Magyar Pedagógusok Szabad Szakszervezete állott.

Magyar nevelők! Ti tudjátok a legjobban, hogy a német imperializmus és a vele szövetségés Horthy-rendszer végpusztulását követő első esztendőök valóban visszaadták népünk reményét. Ti tudjátok, hogy a nép reményével, a saját magunk biztosította győzelmekkel együtt éledt és duzzadt a mi reményünk, a magyar pedagógia és pedagógusok reménye is.

1948-ban őszinte hittel és reménységgel a "fordulat évről" beszéltünk. A kifejezésnek azonban hamarosan kettős értelme lett és a kettős értelem nem fért meg egymás mellett: a mi szent igazságunk kezdett kifordulni sarkaiból. A IV. Egyetemes Nevelésügyi Kongresszus a műveltség demokratizálásában és a demokráciára nevelésben jelölte meg a magyar nevelés útját. De hogyan fértek volna meg e nemes eszmék a sémákkal, sablonokkal és dogmákkal, amelyekkel az ország vezetését magának kisajátító, a nép érdekeitől egyre jobban elkülönülő klikk, és a minden területen megteremtett klikk-fiókák sisera hada uralta az egész magyar közéletet. Ilyen körülmények között elsekélyesedett - annyi más intézményünkkel együtt - érdekképviselői szervünk is. Szakszervezetünket megfosztották magyarságától és szabadságától a "transzmisszió" jelszavával csaknem teljesen a dogmatikus pártvezetés irányította közoktatási politika végrehajtó szervévé tették. Az 1948 utáni szakszervezet szervezetében, céljaiban és a vezetés személyi összetételében is megfelelt annak a törekvésnek, hogy minél kevesebb önállóan gondolkodó ember legyen a szervezetekben, hogy a szakszervezet se szabad, se magyar ne legyen.

A győztes forradalom eredményeként most ujjaszületik a mi szakszervezetünk is. Ujra a Magyar Pedagógusok Szabad Szakszervezetévé lesz. A jelen nehéz napjaiban is, de a jövőben is mindig állást akarunk foglalni a magyar nevelésügy és mindenekelőtt a magyar pedagógusok minden kérdésében. Ezért első feladatunknak tekintjük, hogy állást foglaljunk az egész magyar népet és minden igaz pedagógust foglalkoztató néhány kérdésben:

- . -

A Magyar Pedagógusok Szabad Szakszervezete csatlakozik a magyar nép jogos követeléseéhez és a köznevelésügyi dolgozók tízezreinek állásfoglalása alapján együttérzésünket fejezzük ki mindazokkal, akik harcoltak és harcolnak a független, szabad, népi demokratikus Magyarorszáért.

Mi pedagógusok bátran állithatjuk, nem mondtunk le soha a független Magyarországról és nem mondunk le róla a jövőben sem. A népellenes vezetés - minden sokat hangoztatott frázisai ellenére - minket megbizhatatlannak tartott, mert tudta, hogy a pedagógusokból nem lehet kiölni a szabad haza utáni vágyat. S mi most büszkék vagyunk ifjuságunkra, amely a történelmi pillanatot vezetőinél jobban felismerve bátran cselekedni mert és becsületet szerzett a magyar népnek.

Amikor ezt valljuk, azt is hangsúlyozzuk, hogy mi jól ismerjük az uri Magyarországot is. Nem kívánjuk vissza a Rákosi-rezsimet, de soha semmilyen körülmények között nem engedjük visszatérni a népnyzó nagybirtokosok és kapitalisták uralmát. A népi demokratikus társadalmi rendszer hívei vagyunk. A társadalom szerkezetében beállott előnyös változásokat /a földbirtokok felosztását, a kizsákmányoló osztályok megszüntetését, stb./ mi is megvédjük minden reakciós törekvéssel szemben.

xxx

Az újjáalakult Elnökség behatóan elemezte és mélységesen elítélte az elmúlt évek bűnös közoktatási politikáját, feltárja az oktatásügyi dolgozók legégetőbb sérelmeit. A magyar közoktatásügy demokratizálására, a magyar pedagógusok legfőbb követeléseinek megoldására az alábbi programtervezetet dolgozta ki:

I.

1/ A haladó magyar pedagógusoknak már a messzi multra, de különösen az 1848-as forradalom idejére visszanyuló követeléseinek megfelelően meg kell valósítani végre a demokratikus magyar közoktatást. Fel kell számolni az iskola munkájában az utóbbi években ráerőszakolt dogmatizmust és formalizmust. Fel kell szabadítani a guzsbakötött nevelőt és biztosítani kell a pedagógus alkotó munkájának szabadságát.

2/ A magyar pedagógusok alkotó kezdeményezéseire építve, figyelembe véve minden ország pedagógiai eredményeit, létre kell hozni a magyar nemzeti hagyományokon alapuló oktatásügyi reformot.

3/ Meg kell teremteni az egységes oktatásügyi rendszert. Minden oktatásügyi intézmény az Oktatásügyi Minisztérium felügyelete alá tartozzék, beleértve az ipari tanulóiskolákat is.

Az egyetemek munkájára nézve a szakszervezet magáévá teszi az Egyetemi Forradalmi Bizottság határozatát és harcol az abban foglaltak, különösen az egyetemek autonómiájának megvalósításáért.

4/ Nincs helye közoktatásunk vezetésében azoknak, akik felelősek az oktatásügy kátyubajuttatásáért. Anyagilag és erkölcsilag rehabilitálni kell a vezetői és nevelői beosztásból jogtalanul eltávolított pedagógusokat. A szakszervezet fenntartja magának azt a jogot, hogy a jövőben minden oktatásügyi dolgozó kinevezése, alkalmazása a szakszervezet egyetértésével történjék.

5/ Biztosítani kell az egész közoktatás területén a szakszerűséget. El kell törölni és meg kell szüntetni minden olyan ren-

deletet és gyakorlatot, mely sérti a nevelők önértékét és végeredményben laikusok beleszólását teszi lehetővé az oktató-nevelő munkába. Az iskola gazdája a pedagógus legyen.

A munkát segítő felügyeleti rendszert kell megteremteni, meg kell szüntetni a pedagógusok munkáját zavaró zaklatásokat /brigádvizsgálatok, stb./

6/ A pedagógusok felelősnek érzik magukat az egész ifjúság neveléséért. Éppen ezért a Magyar Pedagógusok Szabad Szakszervezete igényt tart arra, hogy az új ifjúsági szervezetek kialakításával és munkájával kapcsolatban érvényesítse a pedagógusok véleményét. Az iskolai ifjúsági szervezetek irányítását kizárólag pedagógusokra kell bízni.

7/ Felelősségünk a lelkiismereti szabadság teljes gyakorlásának biztosításáért. Ennek keretében meg kell szüntetni az antidemokratikus, a szülők és iskola kapcsolatát megrontó eddigi erőszakos hittanbeiratási rendszert. Kizárólag a szülők szabad belátására kell bízni, hogy gyermekeik hittanoktatásának kérdésében döntsenek.

8/ Teremtse meg a kormány az oktató-nevelő munka tárgyi feltételeit s ebben legsürgősebb lépés a tantermek számának gyors növelése legyen. Azonnal vissza kell adni a régebben oktatási célokat szolgáló épületeket, intézményeket és tantermi célokra kell átadni a különböző reprezentatív jellegű kulturépületeket. /Uttörőházak, megszűnt társadalmi szervek épületei, helyiségei, stb./

II.

A Magyar Pedagógusok Szabad Szakszervezete a pedagógusok anyagi és társadalmi megbecsüléséért sikraszállva a következőkben szögezi le álláspontját:

1/ A nevelői hivatás gyakorlásához elengedhetetlenül szükséges a bizalom és stabilitás. Biztosítani kell a pedagógusok szabad munkavállalásának jogát. A pedagógusok megítélésének egyetlen alapja oktató-nevelő munkájuk legyen. Ezen elvek betartásán való örökösödést a szakszervezet elsőrendű kötelességének tartja.

2/ A 10-15 %-os béremelést - a pedagógus státusz sajátosságainak figyelembevételével - 1957. január 1-i hatállyal az oktatásügyi dolgozókra is terjesszék ki. Ezen túlmenően az egységes

pedagógus fizetési rendszer megteremtését a közeljövőben feltétlenül szükségesnek tartjuk. Az egységes fizetési rendszernek a helyes arányok megteremtésével ki kell terjednie az ovódáktól az egyetemekig valamennyi oktatásügyi dolgozóra /ideértve az oktatási osztályokon dolgozókat is/. A felemelt fizetések arányában szabályozni kell a különmunkadíjak összegét is /tulórák, osztályfőnöki díjak, stb.

Felülvizsgálandónak tartjuk a pedagógus munkát végző oktatásügyi dolgozók jutalmazási rendszerét.

3/ Rendeletet kell hozni a pedagógusok régi kötelező heti óraszámának visszaállítására és a rendelet végrehajtását a folyó tanév végéig be kell fejezni.

4/ Minden pedagógusnak, függetlenül attól, hogy milyen iskolatípusban, milyen munkakörben dolgozik évi 48 munkanap szabadságot kell biztosítani. Rendeletben kell kimondani, hogy az iskolai tanítási szünnapok egyben a pedagógusok szünnapjai is legyenek.

5/ A pedagógus terhesanyák részére biztosítani kell, hogy 6 hónapos terhesség után - kivánságukra - ne nevelői munkát töltsene be. A szülők szabadságát 12 hétről 16 hétre emeljék fel.

6/ Minden munkában töltött év figyelembevételével meg kell valósítani a külön pedagógus nyugdíjrendszert és ezt követően szabályozni a nyugdíjazás módját. Vissza kell adni a törvénytelenül /4.400/1952.biz.M.T.sz.rendelettel/ megvont és csökkentett nyugdíjakat, ezek összegéhez hozzá kell adni az azóta történt emeléseket is.

7/ 1957 január 1-ig a Minisztertanács útján maradéktalanul végre kell hajtani azokat az érvényben lévő rendeleteket, melyek a pedagógusok szociális ellátását célozzák. /szolgálati lakások visszaadása, földjuttatást, stb./

8/ El kell törölni a 082/1952. bizalmas N.T.sz. rendeletet, amely az étkezésben résztvevők keretszámának megállapításával törvényellenesen egyedül a pedagógusokat sujtotta. Biztosítani kell az állami hozzájárulást egységesen minden pedagógusnak. Ki kell mondani, hogy az oktatási intézmények konyhái egyben a pedagógusok üzemi konyhái is.

9/ A pedagógusok türehetetlen lakáshelyzetének enyhítése érdekében az átadásra kerülő lakásokból rendeletileg meghatározandó mennyiséget pedagógusnak utaljanak ki és a jövőben minden új iskolához megfelelő számú pedagógus lakás is épüljön.

10/ A pedagógus munka sajátosságaira való tekintettel 1957 január 1-től vissza kell adni a pedagógusoknak az 50 %-os vasuti kedvezményt.

11/ A pedagógusok kulturális, sport és szociális ellátottságának biztosítására a köznevelési dolgozók béralapjának 0.6%-át biztosítsák az oktatásügyi tárca költségvetésében.

12/ A pedagógusok hitelszükségleteinek kielégítésére, valamint betétgyűjtésének közvetlenebb és hathatósabb előmozdítására szükségesnek tartjuk a "Pedagógusok Takarékszövetkezete" újbóli életre hívását a megfelelő szövetkezeti központ keretében.

13/ Az arra érdemes pedagógus gyermekek továbbtanulását feltétlenül lehetővé kell tenni. Számukra tandíjmentességet és kedvezményes áron történő kollégiumi elhelyezést kell biztosítani.

14/ A pedagógusok áldozatvállalásából létrehozott létesítmények /üdülőházak, székházak, árvaházak, gyermekotthonok, pedagógusotthonok, stb./ ismét szakszervezetünk gondozása és a pedagógusok rendelkezésére kell bocsátani.

15/ A többi szakmák hasonló állásfoglalásával egyetértve mi is feltétlenül szükségesnek tartjuk a családi pótlék felemelését.

III.

A Magyar Pedagógusok Szabad Szakszervezete ezen követelések megvalósításáért harcba hív minden oktatásügyi dolgozót. Annak érdekében, hogy harcunk valóban egységes lehessen és a szakszervezet minden pedagógus érdekképviselői szerve legyen, kimondjuk, hogy a jövőben - természetesen a legteljesebb önkéntesség elve alapján - szakmai szervezkedést akarunk. Ezért nem ismerünk el semmiféle régebbi határozatot érvényesnek, amely arra kényszerített sok pedagógust /üzemi óvónőket, oktatási osztályok dolgozóit, stb./ hogy akaratuk ellenére más szakszervezetekhez tartozzanak. Minden pedagógusnak, aki szakszervezeti tag akar lenni a mi szabad szakszervezetünkben, a szervezett oktatásügyi dolgozók nagy családjában a helye.

Szakszervezeti életünkben a demokrácia és egyben önkéntesség teljes érvényesítését akarjuk. Ezért szükségesnek tartjuk a Minisztertanács és SzOT határozatának azonnali érvénytelenítését, amellyel megkülönböztetést tesz a táppénzek folyósítása tekintetében, szervezett és szervezetlen dolgozók között.

A tagság pénzének észszerű felhasználásával, a SzOT járuléknak 12 %-ról - javaslatunk szerint - maximálisan 5 %-ra való lecsökkentésével lehetségesnek látjuk, hogy az általános kívánságnak megfelelően a kereset 1 %-ában állapítsuk meg a tagdíjat. A tagdíjak célszerűbb és a tagság érdekeinek sokkal megfelelőbb felhasználása érdekében megszüntetjük a csaknem teljesen központosított gazdálkodást és az alsóbb vezetőszervekre /területi bizottságok, intézményi szakszervezeti bizottságok/ bizzuk a tagdíjak nagyobb részével való gazdálkodást. Ezzel is biztosítani akarjuk, hogy a szakszervezet ügyeinek intézésébe közvetlen beleszólása legyen a tagságnak.

IV.

A Magyar Pedagógusok Szabad Szakszervezete ideiglenes Elnöksége ezen program megvalósításában számít a szervezett oktatásügyi dolgozók kezdeményezésére és harcos egységére. Kijelentjük, hogy teljes energiánkkal támogatjuk az ország normális életének helyreállítására irányuló törekvéseket és szolidaritást vállalunk a többi dolgozórétegek ilyen értelmű állásfoglalásával. Fenntartjuk magunknak a sztrájkjogot arra az esetre, ha ingadozást látnánk demokratikus nemzeti követeléseink végrehajtásában és speciális jogos igényeink kielégítésében.

Bizunk abban, hogy követeléseinket a forradalmi magyar munkásosztállyal és az egész dolgozó néppel szövetségben valóra válthatjuk. A magyar pedagógusok teljes szívvvel és lélekkel szolgálni kívánják a magyar népet, népünk igaz ügyét és teljes odaadással részt kívánnak venni a szabad, független, demokratikus és szocialista magyar haza építésében.

Budapest, 1956. november 20.

a Magyar Pedagógusok Szabad Szakszervezete ideiglenes Elnöksége.

ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR
Lelőjelek
Sz 158/3/1998

Apró. 1956/1054